

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Udrag fra FABLER

Citation: Claussen, Sophus: "Sophus Claussens Lyrik Bd. 5: Fabler", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik Bd. 5: Fabler*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 139. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-claussen07val-shoot-idm139805817529712/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik Bd. 5: Fabler

- V A Titlen < *Krukken og Pottemagersken*
I, 7 < d. s. < *at jeg kan blive up to date*
III, 1 < d. s. < *Det gælder jo vort Liv omtrent*
VI < delt i to str. ved l. 4-5

Pan og Diamanten (1917)

- M A Udat. udk. i familiens eje
NkS 3633, 4°, II, 2, 16 (fragment: I: III-V, udat., bl., fremmed hånd)
NkS 3633, 4°, II, 2, 17 (SC's visitkort m. summarisk omtale af forholdet ml. Pan og diamanterne. Bl., fremmed hånd)
NkS 3633, 4°, II, 2, 18 (udførlige udk. til hele 3. afsn., af SC kaldet *Tredie Akt*)
A NkS 3633, 4°, IV, 3 (udk. samt selvstændig strofe)
B *Tilsk.* jan. 1917, I, 68 ff.
Optr. DS
- V A Strofen: *Diamanterne er kolde*
Det fryser, det fryser
overalt [plads åben] Verdens Kreds,
Hvor Diamanten lyser
Men intet er saa (elsket)
og fører os vild
som Diamantens kære
kolde, lunefulde Ild
- B Afsn. II, str. X, 4: *to* < *som*
I originaludgaven er der markeret et større mellemrum ml. I, VI og VII, efter III, II og III og efter III, IX og X
- K *Pan*, se note til *He VI Hexameter-Hymne til Pan og Giovanni* m. henvisn.
Hanegalet, symbol bl. a. på kamplyst og årvågenhed
Galliens Hane (efter fr.: *le coq gaulois*), symbol på Frankrig. Hane hedder på lat. *gallus*, et ord, der også betegner en galler. Under revolutionen satte man en hane som fa-nemærke i stedet for Bourbon'ernes liljer

Levanten, orienten

Brev til Chr. Rimestad af 14.7.1918: se DV IV Livets Kermesse. Om Pan og Diamanten hedder det:

Genkend den [: Digterens egen Stemme] i Pan og Diamanten. Thi det er den alnaadige Kærlighed hos Skaberen overfor den ulydige og seloblind Skabning. Et Dansepøem, der kunde være fremstillet af Fokin og Fokina næsten i hvilket som helst Kostume: som en stor Digter og hans lille Elskede! som Mesteren og hans overmodige Discipel! som Frelseren og Menigheden! som den almægtige Guddom og den snævre lille Sekt, der tror at eje al Aand og ikke aner, at nye Kirker og Sekter kan fødes. Tag det som en Hverdagshistorie eller som det evige Sammenstød mellem skubende Vælde og skabt Værdi.

Ordene Pan og Diamanten er ligegyldige Navne, – men de vækker Anelse om et æggende Modsætningsforhold, hvorefter Skaberbrunsten spirer frem med den Lyst eller ira quæ facit versus.

NkS 1340, 8°, XVII, 101: notat fra 1927 betitlet *Bøgernes Saga – Den indre Linie* – i parentes ((Pan og Diamanten)), i alt væsentligt forlæg for Ft 51, l. 13–52 (l. 28 fortsættes u. punktum: – ja umoralsk lever paa hans uendelige Godhed. L. 31–32 derfor ej i ms.). Notatet fortsætter – efter markeret afsn. – om Pan og Diamanten, og altså ikke som Ft om Væk ikke Svanerne:

Hver Gang en ny Slægt fødes, en ny Pan, en ny Messias, optræder disse Konflikter mellem en gammel Slægts dødsdømte Selvoevurdering og den nyskabende Aand, der kræver sit Kongerige med samt de unge Prinsesser fra fordum [,] der ler ad ham.

Fornylelsen foregaar kun langsomt. Og Prinsesserne kan spille Albevidsthed mange skrækkelige Puds, før Guden – Aanden – finder paa at afsætte Prinsesser og indsætte nye.

For Resten kunne der skrives en Komædie, et Drama, en Tragedie om det samme.

Og Glarmesterdrengen, Søn af en Forgylder, der gaar ud med Diamanten, vilde virksomt kunne sætte Pan i Skak ved at være de nedarvede Realiteters aktuelle og kraftige Forsvarer . . .

Det ender saamaend med, at de forbyder Skaberen med de paniske Kræfter at frembringe sine nye Ædelstene – for at de gamle ikke skal gaa ud af Kurs, og for at de falske ikke skal blive helt overflødige.

Hvis det drejer sig om Messias, maa han bestige Korset.

NkS 4978, 4°, VI: brev fra Asta Nielsen 29.1.1917 bl. a. om en evt. filmatisering af digtet

NkS 2172, 2°, I, 3a, 85–87: udk. til den epilog til *Fabler*, som omtales i *Efterskriften* s. 128. *Pan* og *Diamanten* søges karakteriseret

Fribytterskæbne

- M** NkS 3633, 4°, II, 2, 19 (udk. til I–V m. m.)
A+B NkS 3633, 4°, II, 2, 20 (udat., usign., renskr., bl.)
NkS 3633, 4°, IV, 21–22 (udk.)
C NkS 1340, 8°, VII, 33 (udat., usign. renskr., bl. fra april 1894)
D NkS 1340, 8°, VII, 33 (usign. renskr., bly. dat. 29.4.94)
- V** A Titel < *Taarmsung*
II, 4 < *omskabt i Tusindaars Form*.
III, 1: jeg < vi
Efter III følger V og digtet afsluttes m. flg. str. i udk.:
Min Borg er til Dels (< den er helt) forulykket
tilsandet, smal og forsømt
der erstatter:
Fra (< Ak) Slottet nu halvt forulykket, <
. . . Til Spot er mit Slot forulykket,
er /var. mit Mandskabet /var. Mandskab mestendels
(< i Slagene) rømt.
Str. afsluttes m. flg. fælles liniepar: